

เป้าหมายของนักศึกษาภายหลังการสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย

ในการเลือกประกอบอาชีพและศึกษาต่อ กรณีศึกษา

นักศึกษาสายวิทยาศาสตร์และสายสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี 2549

Student's Goal after Graduating from the University in Working and Continuing Study: A Case Study of 2006 Students in Science and Social Science Majors, Thammasat University

สุรเมศวร์ อาчим

ภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ปทุมธานี 12121

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายและเปรียบเทียบเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ และสายสังคมศาสตร์ และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาภายหลังการสำเร็จการศึกษาเป็นกลุ่มที่ต้องการประกอบอาชีพ และกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ โดยมีประชากรที่สนใจศึกษาคือ นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 ของคณะต่างๆในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวนแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากการสำรวจมีทั้งสิ้น 651 ชุด แบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ 187 ชุด และกลุ่มนักศึกษาสายสังคมศาสตร์จำนวน 464 ชุด

ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 22 ปี มีระดับผลการเรียน (GPA) อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยจะมีคะแนนเฉลี่ยคือ 2.88 นักศึกษาสายสังคมศาสตร์จะมีผลการเรียนเฉลี่ย 2.95 ซึ่งสูงกว่าผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ซึ่งจะมีค่า 2.70 นักศึกษาร้อยละ 62.52 มีเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษาที่จะประกอบอาชีพ ในขณะที่ร้อยละ 37.48 จะมีเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษาที่จะศึกษาต่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ได้แก่ เพศ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว ภูมิฐานะของนักศึกษา ปัจจัยหลักและปัจจัยความสามารถ การสร้างสมการความสัมพันธ์เพื่อใช้พยากรณ์การเลือกเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษาด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression) สามารถพยากรณ์นักศึกษาที่มีเป้าหมายจะประกอบอาชีพได้ถูกต้องร้อยละ 88.5 และสามารถพยากรณ์นักศึกษาที่มีเป้าหมายจะศึกษาต่อได้ถูกต้องร้อยละ 71.3 โดยรวมแล้วสมการความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นสามารถพยากรณ์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องถึงร้อยละ 82.0

คำสำคัญ: เป้าหมายของนักศึกษา การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

Abstract

The survey study on “student’s goal after graduating from a university in working and studying, a case study of students in science and social science majors, Thammasat University in 2006” aimed to focus on senior students in general characteristics and comparison of decision making after graduating. Another goal of this study was to investigate factors influencing student’s decision in working and continuing study. Target population was senior students in a 2006 class of Thammasat University. The stratified random sampling was selected from the target population. Instrument for data collection was questionnaire. There were 651 responses in total which could be divided into 187 responses from students in science major, and 464 responses from students in social science major.

Most of the senior students were female aged between 20 – 22 years. The students had good academic performance with an average GPA of 2.88. On average, the social science students had GPA 2.95 greater than that of the science students, which had 2.70. There were 62.52 percent of students who wanted to work after graduating and 37.48 percent wanted to continue studying after graduating.

Factors influencing student’s decision after graduate were gender, family’s income, home region, push factor and ability factor. Logistic Regression was used to find the best forecasting decision model. The model could forecast decision in working for 88.5 percent correctly, and could forecast decision in studying for 71.3 percent correctly. Overall, the model could forecast decision correctly at 82.0 percent.

Keywords: Student’s goal, Logistic regression, Forecast decision

1. บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาทักษะ ทักษะคิด และพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ช่วยสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและยกระดับมาตรฐานชีวิตในสังคมให้สูงขึ้นการศึกษาจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บุคคลสามารถเจริญก้าวหน้าในชีวิตได้ การศึกษาในระดับอุดมศึกษามีความจำเป็นต่อนักศึกษาในปัจจุบันการควบคุมคุณภาพของสถาบันการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากหากบัณฑิตที่ได้รับการฝึกฝนจากสถาบันอุดมศึกษาไม่มีความรู้และความสามารถเพียงพอที่จะเข้าทำงานเพื่อพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นแล้ว การศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะไม่สามารถช่วยพัฒนาสังคมได้ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศไทย ได้รับการยกย่องและยอมรับว่าสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสู่สังคมอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานกว่า 70 ปี และมหาวิทยาลัยได้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ทั้งในส่วนของการขยายสาขาวิชาที่เปิดบริการสู่สังคมและพัฒนาบุคลากรตลอดถึงอาคารสถานที่เพื่อเตรียมพร้อมกับการปรับเปลี่ยนระบบอุดมศึกษาของประเทศไทย ธรรมศาสตร์ได้เน้นถึงคุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตออกมารับใช้สังคมตลอดมา บัณฑิตของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จะได้เป็นที่ยอมรับของนายจ้างว่าเป็นบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเป็นที่พึงพอใจ [11]

เนื่องจากในปัจจุบัน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวจึงทำให้ตลาดแรงงานสำหรับบัณฑิตจบใหม่

ไม่ได้ขยายเพิ่มมากขึ้นตามจำนวนบัณฑิตที่จบมากขึ้นในแต่ละปี อีกทั้งปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาใหม่ๆก็ได้เริ่มทยอยผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมเพิ่มมากขึ้น ประสิทธิภาพของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ บัณฑิตในบางสาขาวิชาอาจจะได้ทำงานในสาขาที่ไม่ตรงกับความต้องการของตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นความสูญเสียของสังคมหากบัณฑิตไม่ได้งานตามที่ถนัดหรือสนใจ เพราะว่าบัณฑิตจะไม่ได้ใช้ความรู้ทางวิชาการที่ได้เรียนมาและความสนใจในการแก้ไขปัญหาสังคมตามความถนัดของตนเอง ขณะที่ยังมีบัณฑิตอีกจำนวนหนึ่งต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อขยายเวลาการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพ หรือ การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนั้น ส่วนใหญ่จะสอบถามข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่สำเร็จการศึกษาแล้ว มิได้ศึกษาเกี่ยวกับผู้ที่ยังไม่ได้ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อ งานวิจัยชิ้นนี้จึงเลือกจะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเป้าหมายที่จะประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อของนักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยจะศึกษาจากนักศึกษารุ่นปีสุดท้ายของคณะต่างๆใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2549 ทั้งนี้เพื่อจะเป็นประโยชน์สำหรับสถาบันอุดมศึกษาในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของบัณฑิตและพัฒนาคุณภาพของสถาบันการศึกษาต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายและเปรียบเทียบเป้าหมายภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ และสายสังคมศาสตร์

2.2 เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ต้องการประกอบอาชีพ และกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อหลังจากการสำเร็จการศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายเกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนรู้นในมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมความพร้อมภายหลังสำเร็จการศึกษา

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

3.1 ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงลักษณะทางกายภาพทั่วไปของนักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549

3.2 ผลการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงเป้าหมายการตัดสินใจของนักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในการเลือกประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ และทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกตัดสินใจประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อภายหลังสำเร็จการศึกษา

3.3 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

4. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนได้สรุปประเด็นเนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยโดยแบ่งเป็นหัวข้อต่างๆได้ดังนี้

4.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจทฤษฎีการตัดสินใจของ Reeder [3, 17]ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมของบุคคลและได้แสดงให้เห็นว่า การกระทำของบุคคลเป็นผลจากความเชื่อของบุคคลนั้น ดังนั้นการที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกกระทำหรือไม่กระทำการสิ่งใดจึงเกิดจากความเชื่อหรือไม่เชื่อของบุคคลนั้น Reeder ได้เสนอความคิดและแนวทางการวินิจฉัยในพฤติกรรมโดยการแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของปัจจัยต่างๆซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ ปัจจัยดึง (Pull Factors) ได้แก่ เป้าประสงค์ (Goals) ความเชื่อ (Belief Orientation) ค่านิยม (Value Standards) และนิสัยขนบธรรมเนียม (Habits and Customs) ปัจจัยผลัก (Push Factors) ได้แก่ ความคาดหวัง (Expectation) ข้อผูกพัน (Commitments) และการบังคับ (Force) และปัจจัยความสามารถ (Able Factors) ได้แก่ โอกาส

(Opportunity) ความสามารถ (Ability) การสนับสนุน (Support)

อโนทัย พึ่งทองหล่อ [14] ได้แบ่งขั้นตอนของกระบวนการตัดสินใจเป็น 4 ขั้นตอน คือ การพิจารณาตัวปัญหา การพิจารณาทางเลือกเพื่อการตัดสินใจ การประเมินทางเลือก และการตัดสินใจ เมื่อได้วิเคราะห์ปัญหาและประเมินทางเลือกที่เหมาะสมไว้ และจัดลำดับความสำคัญของทางเลือกแล้วจึงตัดสินใจพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดเพียงทางเลือกเดียว

4.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ทฤษฎีความต้องการของเมอร์เรย์ (Murray's Manifest Needs Theory) [10] ได้อธิบายว่า ความต้องการของบุคคลมีความต้องการหลายอย่างในเวลาเดียวกันได้ ความต้องการของบุคคลที่เป็นความสำคัญเกี่ยวกับการทำงานมีอยู่ 4 ประการ คือ ความต้องการประสบความสำเร็จ ความต้องการมีมิตรสัมพันธ์ ความต้องการมีอิสระ และความต้องการมีอำนาจ

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom Expectancy Theory) [2] คำอธิบายของวรูมเน้นใน 2 เรื่องด้วยกัน คือ เรื่องค่านิยมในงานว่าทำงานแล้วคาดหวังว่าจะได้อะไร เช่น ทำงานให้ดี เพื่อหวังจะได้รับเงินเดือนเพิ่ม หรือบางคนหวังได้รับคำยกย่อง ในที่นี้เงินและคำยกย่องเป็นค่านิยม และเรื่องแรงจูงใจซึ่งกำหนดทิศทางกระทำเพื่อให้ได้ตามค่านิยมของตน คือคาดหวังว่าจะได้ตามค่านิยม เป็นแรงจูงใจให้บุคคลใช้ความพยายามกระทำให้สำเร็จ และความสำเร็จของงานเกิดจากความพยายามบวกกับความสามารถของตน

4.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตพร วีระมโนกุล [4] ศึกษาความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตวิศวกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่านิสิตวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการที่จะทำงานในบริษัทเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเพราะเป็นอาชีพที่ตรงกับความตั้งใจ โดยเลือกอาชีพวิศวกรเป็นอันดับ 1 ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ

เลือกประกอบอาชีพคือ ความชอบ ความถนัด ระดับผลการเรียน งานท้าทายความสามารถ งานอิสระ ผลตอบแทนสูง มีความมั่นคงในอาชีพ โอกาสและความก้าวหน้าในอาชีพ ชื่อเสียงของหน่วยงาน บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การสนับสนุน การมีกิจการครอบครัวและกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับความต้องการเลือกประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพ ปัจจัยแวดล้อมทางอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพด้านพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และกิจการของครอบครัวกับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพด้านหน่วยงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อโนทัย พึ่งทองหล่อ [14] ได้ศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าแรงจูงใจด้านความมุ่งมั่นหวังของตนเอง ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาวิชาชีพ มีผลต่อการศึกษต่อระดับมหาวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง แรงจูงใจด้านอิทธิพลจากสื่อบุคคลมีผลต่อการศึกษต่อระดับมหาวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลาง และแรงจูงใจด้านทุนทรัพย์ในการศึกษาต่อและด้านอื่น ๆ มีผลต่อการศึกษต่อระดับมหาวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์ พัฒนาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำ

นัทธมน ประสพโชค [6] ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของพนักงานรายเดือน บริษัทสยามสตูดิโออินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาในการทำงาน ระดับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และปัจจัยด้านแรงจูงใจ ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โอกาสก้าวหน้า มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของพนักงานรายเดือนบริษัทสยามสตูดิโออินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)

จริยา รัตนพิทักษ์ [3] ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับผลการศึกษาเฉลี่ย ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ จำนวนบุตรในครอบครัว และระดับการศึกษาสูงสุดของสมาชิกในครอบครัว ปัจจัยจิตใจ ได้แก่ ทศนะต่อการศึกษาในด้านความจำเป็นในการบรรลุอุดมการณ์ในชีวิต และทัศนคติต่อการศึกษาในด้านความจำเป็นสำหรับสังคมไทย มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา ของ นักศึกษา คณะ รัฐ ศาส ตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

5. สมมติฐานของการวิจัย

5.1 ลักษณะทางกายภาพของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่กำลังจะสำเร็จการศึกษามีลักษณะอย่างไร

5.2 นักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ และ สาย สังคมศาสตร์มีเป้าหมายภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาแตกต่างกันอย่างไร

5.3 มีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้ให้นักศึกษาเลือกที่จะประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา

6. วิธีดำเนินการวิจัย

6.1 ประชากรเป้าหมาย

ประชากรเป้าหมายสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้คือนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 ของคณะต่างๆในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 4,414 คน โดยจะแบ่งนักศึกษาเป็นกลุ่มนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ จำนวน 1,174 คน และกลุ่มนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ จำนวน 3,240 คน ในการทำการศึกษาและเปรียบเทียบ

6.2 การสุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified

Random Sampling) โดยจำแนกนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ และกลุ่มนักศึกษาสายสังคมศาสตร์และสุ่มสอบถามนักศึกษาคณะต่างๆในแต่ละกลุ่มตามสัดส่วนของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2549 จำนวนแบบสอบถามที่รวบรวมได้จากการสำรวจมีทั้งสิ้น 651 ชุด แบ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ 187 ชุด คิดเป็นร้อยละ 28.73 และกลุ่มนักศึกษาสายสังคมศาสตร์จำนวน 464 ชุด คิดเป็นร้อยละ 71.27

6.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการสำรวจครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดตัวแปร และสร้างข้อคำถามที่ใช้สำรวจเป้าหมายของนักศึกษาภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัย โดยที่แบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 เป้าหมายของนักศึกษาภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยและทัศนคติเกี่ยวกับการศึกษาในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

6.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายตามคณะต่างๆ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลโดยการให้พนักงานเก็บข้อมูลเป็นผู้กรอกเองและรอรับแบบสอบถามกลับคืนมาทันทีหรืออาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามความเหมาะสมและสถานการณ์ โดยจะใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 1 เดือน คือ ประมาณวันที่ 1 กันยายน 2549 ถึง 30 กันยายน 2549

7. ผลการวิจัย

7.1 คุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2549

1. นักศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 71.27 เป็นเพศหญิง ภูมิภาคในเขตกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 42.40 และ

นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 22 ปีซึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.16 ระดับผลการเรียน (GPA) ของนักศึกษาในรุ่นนี้อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยจะมีคะแนนเฉลี่ยคือ 2.88

2. ประวัติการศึกษาของบิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่จะมีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 33.64 และ ร้อยละ 37.79 ตามลำดับ บิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือประกอบอาชีพรับราชการ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวโดยส่วนใหญ่ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.10

3. สำหรับเหตุผลที่นักศึกษาเลือกศึกษาในคณะหรือสาขาวิชาที่ศึกษาในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ร้อยละ 63.90 จะมีความตั้งใจตั้งแต่ต้นในการที่จะศึกษาในคณะนั้นๆ นักศึกษาร้อยละ 62.52 มีเป้าหมายหลังจากการสำเร็จการศึกษาที่จะประกอบอาชีพ ในขณะที่ร้อยละ 37.48 จะมีเป้าหมายหลังจากการสำเร็จการศึกษาที่จะศึกษาต่อ

4. จุดมุ่งหมายในชีวิตของนักศึกษาที่สำคัญ คือ สามารถพึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ รองลงมาคือต้องการมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี สำหรับจุดมุ่งหมายในการทำงานของนักศึกษา คือ ต้องการมีรายได้สูงและมีความมั่นคงในรายได้ และต้องการงานที่ตนชอบหรือถูกใจ

5. หน่วยงานที่นักศึกษามีความสนใจเข้าทำงาน นักศึกษาร้อยละ 39.17 ต้องการงานในบริษัทเอกชน และร้อยละ 29.34 ต้องการประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยมีเหตุผลหลักที่เลือกทำงานในหน่วยงานนั้นๆ คือ ผลตอบแทนที่ได้รับ รองลงมาคือ ความมั่นคงในอาชีพ นักศึกษาร้อยละ 61.14 ต้องการที่จะทำงานที่มีลักษณะงานที่สามารถนำความรู้ตามสาขาวิชาไปใช้ได้ รองลงมาร้อยละ 20.74 ต้องการงานที่ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา และมีนักศึกษาร้อยละ 7.22 ที่ต้องการงานที่ไม่เกี่ยวกับสาขาวิชาที่เรียน

7.2 เปรียบเทียบคุณลักษณะทั่วไปของนักศึกษาชั้นปีสุดท้ายในสายวิทยาศาสตร์ และสายสังคมศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปีการศึกษา 2549

1. นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง แต่นักศึกษาสายสังคมศาสตร์ ร้อยละ 74.78 เป็นเพศหญิง ขณะที่ศึกษาในสายวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 62.57 ที่เป็นเพศหญิง อายุของนักศึกษาทั้งสองสาขาจะมีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 22 ปีโดยคิดเป็นร้อยละ 95.47 และ 90.19 ตามลำดับ นักศึกษาสายสังคมศาสตร์จะมีผลการเรียนเฉลี่ย 2.95 ซึ่งสูงกว่าผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ซึ่งจะมีค่า 2.70 และเมื่อทดสอบความแตกต่างนี้ทางสถิติพบว่าผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาทั้งสองสายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. ระดับการศึกษาของบิดาและมารดาของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์และสายวิทยาศาสตร์มีลักษณะไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 33 ของบิดาจะมีการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 35 ของมารดาจะมีการศึกษาระดับปริญญาตรี บิดาและมารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 38.15 ของบิดานักศึกษาสายสังคมศาสตร์จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ขณะที่ร้อยละ 43.32 ของบิดานักศึกษาสายวิทยาศาสตร์จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว สำหรับมารดาของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ร้อยละ 35.34 จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว และร้อยละ 40.64 ของมารดานักศึกษาสายวิทยาศาสตร์จะประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ประมาณร้อยละ 33 จะมีรายได้ตั้งแต่ 50,000 บาทขึ้นไป

3. เหตุผลสำคัญ ที่นักศึกษาเลือกเรียนคณะต่างๆ ในสายสังคมศาสตร์และสายวิทยาศาสตร์ เนื่องจากนักศึกษามีความตั้งใจและต้องการศึกษาในคณะนั้นๆ อยู่แล้ว นักศึกษาสายสังคมศาสตร์มีเห็นด้วยกับความเห็นนี้มากถึงร้อยละ 69.18 ขณะที่นักศึกษายสายวิทยาศาสตร์เห็นด้วยร้อยละ 50.80 สำหรับเหตุผลรองลงมาคือ ต้องการเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

4. เป้าหมายหลังจากการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา นักศึกษาสายสังคมศาสตร์ เลือกที่จะทำงานภายหลังจากการสำเร็จการศึกษาร้อยละ 61.85 และร้อยละ

38.15 เลือกที่จะศึกษาต่อ ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาสายวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 64.17 ที่เลือกที่จะทำงาน ภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา และร้อยละ 35.83 เลือกที่จะศึกษาต่อ

5. จุดมุ่งหมายในชีวิตของนักศึกษาที่สำคัญ นักศึกษาสายสังคมศาสตร์ร้อยละ 20.26 มีจุดมุ่งหมาย อันดับ 1 ในชีวิตคือ สามารถพึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่น ได้ รองลงมาร้อยละ 17.24 มีจุดมุ่งหมายอันดับ 1 ในชีวิต คือ ต้องการมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ในขณะที่นักศึกษาสาย วิทยาศาสตร์มีจุดมุ่งหมายอันดับ 1 ในชีวิตคือ สามารถ พึ่งตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับ ความต้องการมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี โดยคิดเป็นร้อยละ 18.72 และ 18.18 ตามลำดับ

6. จุดมุ่งหมายในการทำงานของนักศึกษาสาย สังคมศาสตร์ร้อยละ 33.41 มีจุดมุ่งหมายอันดับ 1 ในการทำงานคือ การได้งานที่ชอบหรือถูกใจ รองลงมาร้อยละ 27.37 มีจุดมุ่งหมายอันดับ 1 ในการทำงานคือ ต้องการ รายได้สูงและมีความมั่นคงในรายได้ ในขณะที่นักศึกษา สายวิทยาศาสตร์มีจุดมุ่งหมายอันดับ 1 ในการทำงานคือ ต้องการรายได้สูงและมีความมั่นคงในรายได้ คิดเป็นร้อยละ 39.57 รองลงมาร้อยละ 21.93 มีจุดมุ่งหมายอันดับ 1 ในการทำงานคือ ต้องการได้งานที่ชอบหรือถูกใจ

7. ลักษณะงานที่นักศึกษาต้องการทำ ประมาณ ร้อยละ 60 ของนักศึกษาทั้ง 2 สาขาต้องการงานที่ สามารถนำความรู้ตามสาขาวิชาไปใช้ได้ และร้อยละ ประมาณ 40 ของนักศึกษาทั้ง 2 สาขา ต้องการงานใน บริษัทเอกชน รองลงมาคือ ต้องการประกอบธุรกิจส่วนตัว โดยมีเหตุผลหลักที่เลือกทำงานในหน่วยงานนั้นๆคือ ผลตอบแทนที่จะได้รับ และความมั่นคงในอาชีพ

7.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการแบ่งกลุ่มนักศึกษาภาย หลังจากการสำเร็จการศึกษาเป็นกลุ่มที่ต้องการประกอบ อาชีพ และกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ

1. การศึกษาการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยตัวแปรอิสระต่างๆคือ เพศ อายุ สายการศึกษา ระดับ ผลการเรียน (GPA) การศึกษาของบิดาและมารดา อาชีพ

ของบิดาและมารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว ภูมิลำเนา และการเลือกหน่วยงานที่ต้องการทำงาน กับตัวแปรตาม คือการเป้าหมายภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา โดยใช้ สถิติไค – สแควร์ และ t-test ทดสอบที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ปรากฏว่า เพศ ระดับผลการเรียน (GPA) การศึกษา ของบิดาและมารดา อาชีพของบิดาและมารดา รายได้เฉลี่ย ของครอบครัว ภูมิลำเนา และการเลือกหน่วยงานที่ต้องการ ทำงาน ต่างมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายภายหลังจากสำเร็จ การศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

2. ปัจจัยที่นักศึกษาในกลุ่มที่ต้องการประกอบ อาชีพเห็นด้วยมากที่สุด 3 อันดับแรกที่เป็นเหตุให้เลือก ประกอบอาชีพ คือ ต้องการหารายได้ด้วยตนเอง ต้องการ หาประสบการณ์ในการทำงาน และต้องการพึ่งตนเองได้ ภายหลังจากจบการศึกษาปริญญาตรี ส่วนปัจจัยที่นักศึกษาใน กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อเห็นด้วยมากที่สุด 3 อันดับ แรกที่เป็นเหตุให้เลือกศึกษาต่อ คือ การศึกษาในระดับสูงขึ้นจะ สร้างโอกาสในการหางานที่ดีกว่าและได้ผลตอบแทนสูง กว่า มีโอกาสก้าวหน้ามากขึ้น และสามารถต่อยอดความรู้ ให้บรรลุตามความต้องการ

3. การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจเลือกเป้าหมายภายหลังจากการสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษา ตามแนวคิดของ Reeder ปัจจัยที่มีผลต่อการ ตัดสินใจในกลุ่มที่เลือกประกอบอาชีพมากที่สุดคือ ปัจจัย ผลึก เช่นความต้องการเริ่มต้นสร้างฐานะ ความจำเป็นใน การช่วยเหลือครอบครัว และความต้องการเป็นเจ้าของ กิจการ รองลงมาคือปัจจัยดัง เช่น ความต้องการหารายได้ และมีประสบการณ์ในการทำงาน ความคิดที่ว่าการศึกษาสูงขึ้นไม่ได้ทำให้มีชีวิตดีขึ้น และค่านิยมของ ครอบครัว และลำดับสุดท้ายคือปัจจัยความสามารถ เช่น การไม่ต้องการเสียโอกาสการทำงาน การมีผลการเรียนที่ดี และการมีความรู้เพียงพอในการทำงาน สำหรับในกลุ่มที่ เลือกศึกษาต่อ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุดคือ ปัจจัยความสามารถ เช่นความรู้ที่ยังไม่เพียงพอในการ ทำงาน การมีเกรดเฉลี่ยที่เหมาะสมในการเรียนต่อ รองลงมา คือปัจจัยดัง เช่น ความไม่พร้อมในการทำงาน การมีเพื่อน

ร่วมศึกษาต่อดัวย และคำนิยมในการเรียนต่อสูงกว่าระดับปริญญาตรี และลำดับสุดท้ายปัจจัยหลัก เช่น การมี การศึกษาสูงทำให้มีชื่อเสียงและมีโอกาสในสังคม การ ได้รับทุนการศึกษา และความรักการเรียน จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจะ แตกต่างกัน ในกลุ่มที่เลือกประกอบอาชีพจะให้ความสำคัญกับแรงผลักดันในด้านความคาดหวังของ ครอบครัว ความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว ความ

ต้องการที่จะออกไปรับใช้สังคม แต่ในขณะที่กลุ่มที่เลือก ศึกษาต่อจะให้ความสำคัญกับโอกาสที่จะได้รับในอนาคต ความสามารถและศักยภาพของตนเองในการเลือกศึกษาต่อ ได้เป็นประเด็นสำคัญในการตัดสินใจ โดยจะยังไม่ได้ คิดถึงการออกไปทำงานเพื่อรับใช้สังคมในทันทีภายหลังจากการจบการศึกษาปริญญาตรี จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มมี ปัจจัยในการตัดสินใจหลังจากจบการศึกษาต่างกันไป

ตารางที่ 1 แสดงเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพหรือเลือกศึกษาต่อ

ปัจจัย	เป้าหมาย					
	ประกอบอาชีพ			ศึกษาต่อ		
	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
1. ปัจจัยตั้ง						
1.1 เป้าประสงค์	4.40	.59	1	3.81	.65	1
1.2 ความเชื่อ	3.42	.73	2	3.65	.72	2
1.3 คำนิยม	3.37	.72	3	3.49	.69	3
1.4 นิสัย	3.25	.94	4	3.32	.93	4
ภาพรวมด้านปัจจัยตั้ง	3.57	.56	2	3.60	.57	2

ตารางที่ 1 (ต่อ) แสดงเปรียบเทียบปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพหรือเลือกศึกษาต่อ

ปัจจัย	เป้าหมาย					
	ประกอบอาชีพ			ศึกษาต่อ		
	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ	$\bar{x}$	S.D.	อันดับ
2. ปัจจัยหลัก						
2.1 ความคาดหวัง	3.89	.73	1	3.84	.60	1
2.2 ข้อผูกพัน	3.83	1.11	2	3.14	1.23	2
2.3 การบังคับ	2.51	1.52	3	1.96	1.17	3
ภาพรวมด้านปัจจัยหลัก	3.65	.70	1	3.32	.59	3
3. ปัจจัยความสามารถ						
3.1 โอกาส	3.74	.97	1	4.16	.69	1
3.2 ความสามารถ	3.42	.76	2	3.64	.65	3
3.3 การสนับสนุน	3.35	.96	3	4.11	.88	2
ภาพรวมด้านปัจจัยความสามารถ	3.46	.66	3	3.95	.50	1

4. สมการความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีผลต่อการเลือกเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษา ด้วยวิธีการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยโลจิสติก ปรากฏว่าตัวแปรที่มีผลต่อการเลือกเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษา ได้แก่ เพศ รายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มย่อยๆ คือ กลุ่มที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไป กลุ่มที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 30,000 – 39,000 บาท และกลุ่มที่มีระดับรายได้เฉลี่ยอื่นๆ ภูมิฐานะของนักศึกษาอยู่ในเขตกรุงเทพฯหรือเขตอื่นๆ ปัจจัยหลักและปัจจัยความสามารถ สมการพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์โอกาสที่นักศึกษาจะเลือกเป้าหมายภายหลังการสำเร็จการศึกษา แบ่งเป็นต้องการประกอบอาชีพ

และต้องการทำงาน ($\hat{p}$) คือ
$$\hat{p} = \frac{e^L}{1 + e^L}$$

เมื่อกำหนดให้

$$L = -5.624 + 0.616X_1 + 0.800X_2 + 1.261X_3 + 0.640X_4 - 2.399X_5 + 3.309X_6$$

โดยที่

$$X_1 = 1 \text{ แทนนักศึกษาเพศชาย}$$

$$X_1 = 0 \text{ แทนนักศึกษาเพศหญิง}$$

$$X_2 = 1 \text{ แทนครอบครัวที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อ}$$

เดือนระหว่าง 30,000 – 39,000 บาท

$$X_2 = 0 \text{ แทนครอบครัวที่มีระดับรายได้เฉลี่ยอื่นๆ}$$

$X_3 = 1$ แทนครอบครัวที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 40,000 บาทขึ้นไป

$X_3 = 0$ แทนครอบครัวที่มีรายได้รวมเฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 40,000 บาท

$X_4 = 1$ แทนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในเขตกรุงเทพฯ

$X_4 = 0$ แทนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภูมิภาคอื่นๆ

X_5 แทนค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยหลัก

X_6 แทนค่าเฉลี่ยของตัวแปรปัจจัยความสามารถ

5. สมการตัวแบบที่ได้มีความเหมาะสมกับข้อมูล

เป็นอย่างดี จากการประเมินความเหมาะสมของตัวแบบที่ได้กับข้อมูลจริงที่มีอยู่โดยวิธี Model Calibration ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างค่าที่สังเกตได้กับค่าที่ได้จากการพยากรณ์ด้วยตัวแบบ และเมื่อนำตัวแบบที่ได้ไปพยากรณ์การเลือกเป้าหมายการตัดสินใจภายหลังการสำเร็จการศึกษา ปรากฏว่า สมการตัวแบบที่ได้สามารถพยากรณ์นักศึกษาที่มีเป้าหมายจะประกอบอาชีพได้ถูกต้องร้อยละ 88.5 และสามารถพยากรณ์นักศึกษาที่มีเป้าหมายจะศึกษาต่อได้ถูกต้องได้ถูกต้องร้อยละ 71.3 โดยรวมแล้วตัวแบบที่สร้างขึ้นสามารถพยากรณ์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องถึงร้อยละ 82.0

ตารางที่ 2 แสดงผลการพยากรณ์โดยใช้สมการตัวแบบที่สร้างขึ้น

ค่าที่สังเกตได้	ค่าจากการพยากรณ์		ร้อยละที่พยากรณ์ถูกต้อง
	กลุ่มที่ต้องการประกอบอาชีพ	กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ	
กลุ่มที่ต้องการประกอบอาชีพ	360	47	88.5
กลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ	70	174	71.3
ร้อยละที่คาดหมายถูกต้องโดยรวม เท่ากับ 82.0			

8. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดการแนะแนวให้นักศึกษา ก่อนที่จะจบการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้

นักศึกษาสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องในการเลือกจะประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อภายหลังสำเร็จการศึกษา

2. มหาวิทยาลัยควรมีการจัดหลักสูตรการฝึกอบรมความรู้ทางวิชาชีพต่างๆ และการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เป็นแก่นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักศึกษามีความมั่นใจในความสามารถของตนเองหลังจากจบการศึกษา

3. มีนักศึกษามากกว่าร้อยละ 30 ที่ยังคงต้องการศึกษาต่อ ทำให้จำนวนแรงงานที่คาดหวังในตลาดแรงงานลดลง ดังนั้นการสร้างแรงงานที่มีคุณภาพสู่สังคมจึงเป็นหน้าที่ของทางมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจึงควรมีการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนในแต่ละคณะให้มีความทันสมัยและเป็นที่ยอมรับของสังคมกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน อีกทั้งควรมีการให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ นำความรู้ที่เรียนไปใช้ประโยชน์จริง เพื่อให้นักศึกษาได้มีความเข้าใจ และสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ต่อไปในอนาคต

9. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก กองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีงบประมาณ 2549

10. เอกสารอ้างอิง

- [1] กมล บุษบา และ สายทอง อมรวิเชษฐ์, การติดตามผลบัณฑิตโครงการนักศึกษาเรียนดีจากชนบท และติดตามผลการเรียนนักศึกษาของโครงการนักศึกษาเรียนดีแต่ขาดโอกาสทางการศึกษาในเขตเมือง, รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- [2] งานนโยบายและแผน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, รายงานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ, 2549.
- [3] จริยา รัตนพิทักษ์, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อและไม่ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- [4] จูติพร วีระมโนกุล, ความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนิสิตวิศวกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- [5] นวลศิริ เปาโลหิย์, พัฒนาการทางอาชีพ, ฝ่ายดาราและอุปกรณ์การศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.
- [6] นัทธมน ประสพโชค, ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อของพนักงานรายเดือน บริษัทสยามสตีลอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน), สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- [7] เบญจพร วชิรศรีสุนทรา, การเตรียมความพร้อมเพื่อการมีงานทำของนักศึกษาธรรมศาสตร์, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ธรรมศาสตร์, 2545.
- [8] ปาริชาติ พรหมสุวรรณ, ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประกอบอาชีพของสตรีภายหลังการฝึกอบรม, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ ธรรมศาสตร์, 2538.
- [9] เพ็ญแข แสงแก้ว, การประกอบอาชีพส่วนตัวของบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์, วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2542 หน้า 72-84.
- [10] โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กองบิน 56, จิตวิทยาสำหรับผู้บังคับบัญชา ที่มา <http://www.wing56.rtaf.mi.th/sos/ebook/NF1102108.doc> (20 สิงหาคม 2550).
- [11] วางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี, ฝ่ายข้อมูลเบื้องต้นการสำรวจความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2547, กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- [12] วางแผนพัฒนาและเทคโนโลยี, ฝ่ายภาวการณ์หางานทำและศึกษาต่อบัณฑิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รุ่นปีการศึกษา 2548, กองแผนงาน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550.

- [13] หนึ่งฤทัย เจียรพงษ์วัฒน์, ความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สารนิพนธ์มหาวิทยาลัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- [14] อโณทัย พึ่งทองหล่อ, เรื่องแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- [15] Ginzberg, E., Ginzberg, S.W., Axlad, S., and Herma, J.L.m. , Occupational choice: an approach to general theory, New York: Columbia University, 1951.
- [16] Hoppock, Robert , Occupational Information. New York: McGraw – Hill Book, 1968.
- [17] William W. Reeder, Nelson L. LeRay, Jr., and Susan T. Mackenzie, Problem Diagnosis: Applying Sound Theory to Problem Solving , Journal of Extension, Spring 1974 Vol.12 No.1, 1974.